Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

1997 йил 5 декабрь, жума.
Сотувда эркин нархда. № 246 (1763)

КОНСТИТУЦИЯНИНГ 5 ЙИЛЛИГИГА

МИЛЛАТНИНГ МУБОРАК ҚЎЛЛАНМАСИ

Давлатчилигимизнинг асосий белгиларидан бири бўлмиш Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг қабул қилинганига беш йил тўлди. Бу муҳим ҳужжат беш йил бурун ҳар томонлама пухта ва мукаммал ишлаб чиқилгани боис ҳам Ватанимиз порлоқ келажак сари дадил одимлаётир. Ўзбекистоннинг халқаро майдондаги ўрни ҳам тобора мустаҳкамланиб бормоқда. Ана шу миллий байрам муносабати билан ЎзА мухбирларига Туркиянинг мамлакатимиздаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Умур АПАЙДИН ҳамда Покистон Ислом Республикасининг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Шаҳриёр РАШЕД қуйидагиларни сўзлаб бердилар:

Умур АПАЙДИН
Туркиянинг мамлакатимиздаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси

— Аввало, Ўзбекистон халқини бу муборак байрам билан қизғин қутлайман. Мамлакатингизда иш бошлаганимга унча кўп вақт бўлгани йўқ. Шундай бўлишига қарамай, Ўзбекистонда ижтимоий-иқтисодий ислоҳотлар катта самара бераётганининг гувоҳи бўлиб турибман. Бу йўлда мамлакатингизнинг жаҳон андозаларига мос равишда ишлаб чиқилган Конституцияси мавжудлиги муҳим аҳамият касб этмоқда. Бугунги кунда Ўзбекистон жаҳон сиёсат саҳнасига дадил чиқиб бормоқда, мамлакатингизда ҳуқуқий демократик жамият қуриш йўлида катта ишлар амалга оширилаётир. Буларнинг дастлабки самараларига ҳаммамиз бирдек гувоҳмиз.

Ўзбекистоннинг асосий қонуни — Конституцияси ҳақида жуда кўп илиқ гапларни айтиш мумкин. Лекин, мен мухтасар қилиб шундай демоқчиман: Ўзбекистон халқининг хоҳиш-иродасини ифодаловчи мазкур ҳужжат келажакда бу муқаддас заминда буюк давлат барпо этиш йўлидаги лигини ҳам кўрсатади. ни англайди.

Ўзбекистон Конституциясининг муҳим жиҳатларидан яна бири шуки, у бугунги ҳаётдаги янги қонун-қоидаларни ҳам тўлалигича ўзида мужассамлаштира олган. Шу маънода бу ҳуқуқий ҳужжат жаҳон конституциявий амалиётига тўлалигича мос келади. Маълумки, Конституция қабул қилишдан асосий мақсад ҳукумат ва жамиятдаги турли институтлар ўртасидаги мувозанатни сақлаш, ижтимоий муносабатларни тартибга солишдир. Бунинг учун эса ҳар бир мамлакат ўзининг мукаммал ишлаб чиқилган асосий қонунига ўзининг ижобий натижаларини беради. Ўзбекистонда эса демократик ҳуқуқий давлат барпо қилиш учун аллақачон мустаҳкам пойдевор қўйилган. Республика Президенти Ислом Каримовнинг оқилона сиёсати туфайли, ҳаётда юқоридаги фикрларнинг инъикосини кўрамиз. Шу боис, бошқа хорижлик дўстларим қатори, мен ҳам Ўзбекистонда ўзимни бахтиёр ҳис қиламан. Негаки, мамлакатда эркинлик, барқарор ва осойишта ҳаёт қонун билан таъминлаб қўйилган.

Покистон ва Ўзбекистон халқлари ўртасидаги дўстлик ришталари азалдан мавжуд. Икки халқнинг урф-одатлари, миллий қадриятларида ўхшаш жиҳатлар анчагина. Бу юрт тупроғида туғилиб вояга етган буюк алломалар, давлат арбоблари, саркардалар бизнинг юртимизда ҳам ардоқли. Бугунги кунда мамлакатларимиз ўртасидаги

Туркия халқи Ўзбекистоннинг ҳар бир ютуғидан қувонади. Зеро, бизлар азалдан тили, дини ва урф-одатлари бир бўлган қардош халқлармиз. Айниқса, Марказий Осиё мамлакатлари ичида Ўзбекистоннинг барча қийинчиликларни ортда қолдириб, собитқадам билан олға интилаётганини, бу ерда хоҳ ижтимоий, хоҳ иқтисодий соҳада бўлсин, барча ўзгаришлар мустақиллик ғоялари билан янада мустаҳкамланиб бораётганини кўриш мумкин.

Ўзбекистон мустақилликка эришгач, қисқа вақт ичида ўзининг мукаммал Конституциясини ярата олди. Бу ўзбек халқи тарихан давлатчилик асосларининг ўзига хос жиҳатларига эга эканюксак вазифаларни адо этишда ўзбек миллатининг муборак қўлланмасидир.

Шаҳриёр РАШЕД,
Покистон Ислом Республикасининг мамлакатимиздаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси.

— Ўзбекистон Республикаси Конституцияси жаҳондаги замонавий ва мукаммал бўлган Конституциялардан биридир. Уни билан танишган киши, биринчи навбатда, унинг ёзилишида жаҳоннинг кўпгина ривожланган асосий қонунлари тажрибаси ҳисобга олинганини сезади. Шу билан бирга, ўқувчи Конституцияда ўзбек халқининг миллий анъаналари билан умуминсоний қадриятлари уйғунлашганиэга бўлиши лозим. Демак, ўзбек халқи ўзининг Конституциясидан фахрланса арзийди. Бунга етарли даражада асос бор.

Ўзбекистонда амалга оширилаётган ислоҳотларни катта қизиқиш билан кузатмоқдаман. Эътиборимни айниқса, ҳуқуқий соҳадаги ислоҳотлар кўпроқ ўзига тортади. Албатта, демократик ҳуқуқий давлат барпо қилиш учун биринчи навбатда ҳуқуқий асослар, яна ҳам тўғрироғи Асосий қонун — Конституция мукаммал бўлмоғи зарур. Мамлакатда тинчлик ва барқарорликнинг давомийлиги ҳам бу жараённинг амалга оширилишида алоқалар янги замон руҳида, тенглик ва ўзаро ҳурматга асосланган ҳолда ривож топмоқда. Давлатларимиз ўртасида шу кунгача иқтисодий, маданий ва илмий соҳаларда ҳамкорлик бўйича қирқдан ортиқ муҳим қўшма ҳужжатлар имзоланган. Бир неча бор давлат раҳбарларининг ташрифлари амалга оширилди. Сўзим сўнгида бутун Ўзбекистон халқини қутлуғ байрам — Конституция куни билан самимий қутлайман.

Аброр ҚИЛИЧЕВ ҳамда Равшан МАҲМУДОВ ёзиб олишди.
(ЎзА)

Т. КАРИМОВ олган сурат.

БИРИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИНИНГ ЎНИНЧИ СЕССИЯСИ ОЛДИДАН

ИШЧИ ГУРУҲЛАРИ ТАШКИЛ ЭТИЛДИ

Маълумки, Биринчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг ўнинчи сессияси кун тартибига қишлоқ хўжалигида ислоҳотларни чуқурлаштиришга қаратилган бир қанча қонун лойиҳалари киритилган. Айни пайтда улар устида қандай ишлар олиб борилмоқда? Мухбиримиз Олий Мажлис Аграр, сув хўжалиги масалалари ва озиқ-овқат қўмитаси котиби Пўлат ШАРОПОВга ана шундай савол билан мурожаат қилди.

— Ана шу қонун лойиҳалари юзасидан иш олиб бориш учун айни пайтда қўмитамиз қошида учта ишчи гуруҳи фаолият кўрсатаяпти. Биринчи ишчи гуруҳи «Ўзбекистон Республикасининг Ер кодекси» лойиҳасини тайёрлаш билан банд. Иккинчи ишчи гуруҳи эса «Қишлоқ хўжалик корхоналарининг санацияси тўғрисида»ги қонун лойиҳаси устида иш олиб бораяпти.

Маълумки сессия кун тартибидан «Деҳқон хўжалиги тўғрисида»ги қонунга қўшимча ва ўзгартишлар киритиш масаласи ҳам ўрин олган. Бундан ташқари қишлоқ хўжалик соҳасига доир яна бир қанча қонунларга қўшимча ва ўзгартиш киритиш кўзда тутилган. Учинчи ишчи гуруҳи зиммасига асосан ана шу масалалар юклатилган. Бу ишчи гуруҳлари қонун лойиҳаларига доир таклиф ва мулоҳазаларни обдон ўрганиб, лойиҳаларни янада пишиқтириш устида иш олиб боряпти.

И. ХУДОЁРОВ.

МАЖМУА ЙИҒИЛИШИ

Бухорода Вазирлар Маҳкамаси истеъмол бозори комплексининг сайёр мажлиси бўлди. Унда истеъмол бозори мажмуасига кирувчи вазирликлар, республика уюшмалари, бирлашмалар, компаниялар раҳбарлари, Бухоро вилояти шаҳар ва туман ҳокимлари, савдо-саноат корхоналари, банк, солиқ, ҳуқуқ-тартибот органлари вакиллари иштирок этди.

Йиғилишни Бухоро вилояти ҳокими С.Ҳусенов бошқарди. 1997 йил давомида вилоятда истеъмол бозорини тўлдириш, пул эмиссиясини камайтириш, касса режаларини бажаришда муайян ишлар қилингани айтиб ўтилди. Лекин шу билан бир қаторда аҳолини кундалик эҳтиёж моллари билан таъминлашда камчиликларга йўл қўйилаётгани қайд этилди. Йилни муваффақиятли якунлаш ва аҳолини узлуксиз равишда истеъмол моллари билан таъминлаш учун барча имкониятларни ишга солиш зарурлиги таъкидланди.

Йиғилишда Бош вазир ўринбосари М.Усмонов сўзга чиқди.

(ЎзА)

ЖАМИЯТ ТАЯНЧИ

Ўзбекистон Республикаси Конституциявий Суди 8 декабрь — Конституция куни муносабати билан Тошкент вилоятининг шаҳар ва туманларида “Жамиятимизни демократиялашнинг ҳуқуқий кафолати” мавзуида илмий-амалий конференциялар ўтказди. Ўзбекистон Фанлар академияси ҳамда вилоят ҳокимлиги билан биргаликда ташкил этилган мазкур анжуманлар Ангрен ва Оҳангарон шаҳарлари, Паркент ва Ўртачирчиқ туманларида бўлиб ўтди. Уларда Олий Мажлис депутатлари, корхона ва муассасалар, ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари ва судларнинг раҳбарлари, оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди.

Демократик ва ҳуқуқий жамият сари дадил одимлаётган мамлакатимизда Конституция — ижтимоий-сиёсий барқарорлик, фуқаро тинчлиги ва хавфсизлигини, миллатлараро тотувликни таъминловчи асосий омил. Анжуманларда сўзга чиққан Ўзбекистон Конституциявий Суди раиси Б. Эшонов, Фалсафа ва ҳуқуқ институти директори А. Жалолов, вилоят ҳокимининг ўринбосари С. Хўжаева ва бошқалар Асосий Қонунда белгиланган меъёрлар одамлар онгига чуқур сингиб, халқ томонидан тўла эътироф этилаётганини таъкидладилар.

Н. ДУШАЕВ,
ЎзА мухбири.

ХАЛҚАРО СЕМИНАР

Республика Марказий Банкида Жаҳон Банкининг Иқтисодий Ривожланиш институти билан ҳамкорликда “Ўзбекистонда молия тизимини ислоҳ қилиш ва ривожлантириш” мавзуида уч кунлик халқаро семинар бошланди. Унда бир қатор хорижий мамлакатлар ҳамда халқаро банк-молия ташкилотларининг йирик мутахассислари ва мамлакатимиздаги шу соҳага тааллуқли олий ўқув юртлари, молия ва банк раҳбарлари, мутахассислар иштирок этмоқда.

Уни Республика Марказий Банкининг Раиси Ф.Муллажонов очди. Семинар қатнашчилари молия тизимини ислоҳ қилиш ва банк тизимини қайта ташкил этиш, ўтиш даврида молия бозорларининг аҳамияти, банк назорати, банкларда бухгалтерлик ҳисобини ислоҳ қилиш муаммоларини таҳлил этадилар, бу борада дунё банки ва молия тизимида тўпланган тажриба билан танишадилар. Иқтисодий ислоҳотлар ривожида банк-молия тизимини ислоҳ қилишнинг устувор вазифалари юзасидан фикр алмашадилар.

(ЎзА)

АЙЛАНАДИ СОАТ МИЛЛАРИ

ПАЙШАНБА ХАБАРЛАРИ

ҚОЙИЛ !

СИФАТ ЯХШИЛАНМОҚДА

“Қўқон ёғ-мой” ҳиссадорлик жамияти мулкчиликнинг янги шаклида иш юрита бошлаганидан буён асосий эътиборни маҳсулот сифати ва ҳажмини оширишга қаратмоқда, — дея хабар беради ЎзА мухбири Р. КАМОЛОВ. Шу мақсадда корхонанинг ёғни комплекс қайта ишлаш цехида қуввати юқори бўлган янги мой тозалаш линияси ишга туширилди. Мазкур дастгоҳлар аввалгисига нисбатан беш карра ортиқ қувват билан ишлайди. Шунингдек цехда янги экстракция қилиш дастгоҳларидан ҳам фойдаланилмоқда. Ишлаб чиқаришга тадбиқ этилган бу янги технология ёғ ишлаб чиқариш ҳажмини ошириш билан бирга маҳсулот сифатини яхшилаш, хомашё нобудгарчилигига барҳам бериш имконини яратмоқда.

СЕВИНЧ

СИЗНИ КЎРАЯПМАН, ДОКТОР!

Олтмиш етти ёшли отахон бу гапни қувониб-қувониб айтди.

Ўз бемори Солай Бекжоновнинг шодлигини ҳис этган Республика кўз касалликлари шифохонасининг бўлим мудири Умида Олимова ҳам хурсандчилигини яшира олмади.

— Шукур. Бугун ҳам халқимга ёрдамим тегди.

О. ОЛЛОБЕРГАНОВ.

МИШ-МИШ

ИЛГАРИЯМ УЧРАШГАН ЭМИШ...

Бирдан қаттиқ шамол бўлиб, чақмоқ чақди. Чироқлар ўчди. Томнинг усти ерга қулади. Электр симёғочлар йиқилиб, тарелканинг остида қолди. Сўнг мени кимдир чақиргандай бўлди. Йиртиқ калишимни кийиб, улар томон юрдим. Бўйи 2-2,5 метр келадиган ажабсифат одамлар овоз чиқарди. «Қўрқма. Яқинроқ кел...»

Хуллас ўзга сайёраликлар билан учрашдим.

Сирдарё тумани, Ҳақиқат жамоа хўжалигида яшовчи Муҳаммадбашир Улуғмуротовнинг бу хати бир пайтлар дув-дув бўлган гапларни эслатди. Қайтиб кетган ўзга сайёраликларда бизникида нима бор экан-а?

АЖАБО !

ҚЎНОҚ ОЛИШНИНГ ЙЎЛИ

Қишлоғимизда тўй ўтадиган куни меҳмонларга қўноқ берилади. Лекин улардан ам илгари доимий «меҳмонлар» бор. Уларга қўноқ етмаса иш расво бўлади.

Гапнинг лўндасини айтсам электрчиларимиз тўй эгаларидан фойдаланишнинг ғалати йўлини топишган. Агар уларга бир дона арoқ, бир кило гўшт ва майда-чуйда бормаса айни тўй қизиган чоғ электр ўчирилади. Ҳақини олгач яна чироқ ёниб турибди, денг.

Илтимос. Менинг бу арзимни газетнинг кичкина ҳарфида берсанглар. Тағин бу усталик оммалашиб кетмасин.

У. ЖЎРАЕВ,
Шаҳрисабз тумани «Ҳисор» жамоа хўжалиги.

ГАЗЕТА САҲИФАЛАНАЁТГАНДА:

ХАЛҚАРО АВТОМОТОПОЙГА

Ўзбекистон Конституциясининг беш йиллигига бағишлаб Жиззахдаги анъанавий «Наврўзбулоқ» трассасида халқаро автомотопойга ўтказиладиган бўлди. Вилоят ҳокими қарорига биноан ташкил этилган ушбу беллашувда 6-7 декабрь кунлари Қозоғистон, Тожикистон ва республикамиз вилоятларидан келган энг кучли пойгачилар куч синашадилар.

Соат милларини Қурбонали ЭШМАТОВ кузатди.

КИТОБХОНЛАР БИЛАН УЧРАШУВ

Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Республикаси Давлат кутубхонасида ҳуқуқшунос олимларнинг китобхонлар билан учрашуви бўлиб ўтди. У давлатимизнинг Асосий Қонуни - мамлакат Конституцияси қабул қилинганлигининг беш йиллигига бағишланди.

Учрашувда Ўзбекистон Конституцияси сиёсий, ҳуқуқий ва халқаро аҳамиятга молик муҳим ҳужжат, халқ тафаккури маҳсули эканлиги, унинг мазмуни ва моҳияти хусусида батафсил сўз юритилди. Тадбир қатнашчилари кутубхонада ташкил этилган “Конституциямиз — ҳуқуқий маданият асоси” мавзуидаги китоб кўргазмаси билан танишди.

(ЎзА)

ҚАДДИНИ ТИКЛАЁТГАН КОРХОНА

Очиқ турдаги “Қизилқумцемент” акциядорлик бирлашмасида цемент ишлаб чиқарадиган биринчи технология линияси яна ишлай бошлади. Линия йилига бир миллион тонна цемент ишлаб чиқара олади. Бу линияни Навоий қурилиш бошқармаси ва “Жанубсаноатмонтаж” трести таъмирлади.

Айни вақтда цемент ишлаб чиқарадиган иккинчи линияни ҳам қайта қуришга қарор қилинди. Бу линия Германиянинг “Мюллер” фирмаси технологияси асосида ишлайдиган бўлади. Бу эса республикамиз қурилишлари учун зарур бўлган маҳсулотни ишлаб чиқаришни анча кўпайтиришга имкон беради.

Корхона режаларида ишлаб чиқарилаётган маҳсулот турларини кўпайтириш назарда тутилган. Цементчилар хорижий ҳамкорлари билан биргаликда ўтга чидамли ғишт ишлаб чиқарадиган цех ва гилмояни бойитиш фабрикасини қуришмоқда.

Биринчи технология линиясини ишга туширишга бағишланган тантанада Навоий вилояти ҳокими Ҳ.Ғаффоров қурувчилар ва цементчиларни самимий табриклади.

Ёрқул УМАРОВ,
ЎзА мухбири.

КОНСТИТУЦИЯНИНГ 5 ЙИЛЛИГИГА

ХАЛҚИМИЗ ДАСТУРУЛАМАЛИ

Ҳар бир мамлакатнинг келажаги ва истиқболи унда қонун устуворлиги нечоғлик кафолатланганлиги билан чамбарчас боғлиқдир. Зеро, қонун — жамият тараққиётининг асосий шарти. Шу боис жамиятдаги ҳар бир шахснинг турмуш тарзи қонунга мувофиқ бўлиши лозим. Ўз навбатида қонун фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилмоғи, уларнинг тинч ва осуда ҳаётини таъминлаши керак.

Мамлакатимизнинг асосий қомуси — Конституциямизнинг қабул қилиниши билан ҳуқуқий давлат қуриш учун замин яратилди. Унинг демократик тамойиллари, инсон ҳуқуқлари ва эркинликлари, бошқарувнинг уч ҳокимиятга бўлиниши ҳамда ижтимоий ва маданий фаолияти жиҳатдан жаҳон андозаларига мос Конституциялардан бири эканлиги тан олинди.

Мустақиллик туфайли биз халқимизнинг руҳига мос Конституциямизга, давлат тилимиз, ўз урф-одатларимиз ва анъаналаримизга эга бўлдик. Ўтган қисқа давр мобайнида иқтисодиёт, ҳуқуқ ва бошқа соҳаларда оламшумул ўзгаришлар юз берди. Агар ўз ҳаётимизни олдинги турмушимизга солиштириб кўрсак, дунёқарашимиз, билимимиз, маънавиятимиз бениҳоя ўзгариб бораётганлигини, онгимиз, миллий ғururимиз юксалганлигини кўрамиз. Ҳар жабҳада ҳамжамиятга дадил кириб бормоқдамиз, иқтисодий ислоҳотлар ўз самарасини бера бошлади, қадриятларимиз тикланмоқда.

Мен ҳар гал Конституцияни қўлга олар эканман, ундаги ҳар бир модда замиридаги оламолам қувончли маъноларни туяман, уларнинг ҳар бири тараққиёт фаровонлик учун ишлаётганлигини, бойиб, ўсиб ривожланаётганлигини ҳис қиламан. Мана мисол учун Конституциянинг 18-моддасини олиб кўрайлик. Унда шундай сатрлар бор: «Ўзбекистон Республикасида барча фуқаролар бир хил ҳуқуқ ва эркинликларга эга бўлиб, жинси, ирқи, миллати, тили, дини, ижтимоий келиб чиқиши, эътиқоди, шахси ва ижтимоий мавқеидан қатъи назар, қонун олдида тенгдирлар...»

Конституциямиз ҳақида гап кетганда ҳуқуқий демократик давлатнинг беш тамойили ҳақида, яъни ҳокимиятнинг қонун чиқарувчи, ижро этувчи ва суд ҳокимиятига бўлиниши тамойили ҳақида тўхталмаслик мумкин эмас. Конституциямизнинг 11-моддасида биринчи марта давлат ҳокимияти бир-бирига бўйсунмаган учта ҳокимиятга бўлиниши кўрсатилганки, бу Асосий Қонунимизнинг катта ютуғи ҳисобланади. Ўтган тоталитар даврда қабул қилинган Конституцияларнинг бирортасида ҳам суднинг мустақиллиги ўз ифодасини топмаган, унинг ҳуқуқий кафолати берилмаган эди.

Яна шуни таъкидлаш керакки, Конституциямизда суд ҳокимиятининг фаолияти қандай бўлиши ҳам аниқ белгилаб қўйилди. Жумладан, унда «Ўзбекистон Республикасида суд ҳокимияти қонун чиқарувчи ва ижро этувчи ҳокимиятлардан, сиёсий партиялардан, бошқа жамоат бирлашмаларидан мустақил ҳолда иш юритади», дейилади. Бу эса бир пайтлардаги сингари судга тазйиқлар бўлмаслигини, одил судловни холис ва юқори савияда амалга оширилишини кафолатлайди.

Конституцияда суд ҳокимиятига тўла мустақиллик берилганлиги, судьяларнинг фақат қонунга бўйсунишлари, уларга қонун доирасида эркин фаолият олиб бориш ҳуқуқининг берилиши давлатчилигимизнинг демократик тамойилларга асосланганлиги натижасидир. Асосий Қонунда қайд этилишича, «Судьяларнинг одил судловни амалга ошириши борасидаги фаолиятига бирон-бир тарзда аралашишга йўл қўйилмайди ва бундай аралашиш қонунга мувофиқ жавобгарликка сабаб бўлади. Судьяларнинг дахлсизлиги қонун билан кафолатланади».

Суд адолатини таъминлашда суд ишларининг қайси тилда олиб борилиши ҳам муҳим аҳамият касб этади. Ўзбекистон Республикаси Конституциясида суд ишларини юритиш ўзбек, қорақалпоқ ёки муайян жойдаги кўпчилик аҳоли сўзлашадиган тилда олиб борилиши қайд этилган. Бу ҳол фуқароларнинг қонун ҳимоясидан фойдаланишларида кенг имконият яратади. Ҳатто, «Суд ишлари олиб борилаётган тилни билмайдиган судда қатнашувчи шахсларни таржимон орқали иш материаллари билан тўла таъминлаш ва суд ишларида иштирок этиш ҳуқуқи ҳамда судда она тилида сўзлаш ҳуқуқи берилиши» қонунларимизнинг нақадар адолат асосига қурилганлигини кўрсатади.

Конституциямиз моддаларига сингдирилган ғоялар ўсиб ривожланмоқда. Фикримнинг далили сифатида Конституция талабларидан келиб чиқиб, 1993 йил 2 сентябрда қабул қилинган «Судлар тўғрисида»ги Қонунни, Ўзбекистон Республикаси Олий суди ва Ўзбекистон Республикаси Олий хўжалик судининг қўшма Пленуми томонидан қабул қилинган «Суд ҳокимияти» тўғрисидаги қарорни келтирмоқчиман. Натижада Конституция, «Судлар тўғрисида»ги Қонун ва қўшма Пленум қарори биргаликда фуқароларнинг ҳақ-ҳуқуқларини самарали ҳимоя қилиш ва одил судловни юксак даражада амалга ошириш учун кенг имконият яратди.

Шу йил 12 сентябрда эса судьяларимиз ҳаётида яна бир муҳим воқеа юз берди. Шу куни Ўзбекистон судьялар ассоциациясининг биринчи таъсис қурултойи чақирилди ва илк бор судьялар ассоциацияси ташкил топди. Мазкур ассоциация судьяларни ижтимоий ҳимоялаш, уларнинг малака ва билимларини ошириш билан шуғулланиб, Конституция тамойилларини ҳаётга татбиқ этади.

Конституциямизда Инсон ҳуқуқлари масалаларига кенг ўрин берилган ва улар жаҳон андозаларига тўла мос келади. Яна шуни ҳам айтиш керакки, мазкур конституциявий тамойил республикамизда кенг ривожланмоқда.

Мамлакатимизда бир қатор инсон ҳуқуқларига оид халқаро шартномаларнинг имзоланиши, Инсон ҳуқуқлари бўйича Олий Мажлис вакили (омбудсман), Олий Мажлис ҳузуридаги Амалдаги қонун ҳужжатлари мониторинги институти, Инсон ҳуқуқлари бўйича Миллий марказнинг ташкил топиши фикримизнинг далилидир.

Ўзбекистон Конституцияси қабул қилинганлигига 5 йил тўлди. Конституциямизнинг демократик ҳуқуқий жамият қонунчилигига қўйиладиган барча талабларга тўла жавоб бериши, халқчиллиги жаҳоннинг жуда кўп қонуншунослари, сиёсий арбоблари томонидан эътироф этилди. Бу эса мустақил Ўзбекистоннинг жаҳонга юз тутаётганлигини, унинг буюк келажагини яна бир бор тасдиқ этади.

Хулоса қилиб айтганда, мамлакатимизнинг ҳар бир фарзанди Конституциямизда кўрсатилган ҳақиқатларга амал қилиши ҳам қарз, ҳам фарз эканлигини билиши шарт.

Мамлакатимиз Конституцияси ислоҳотларни амалга ошириб, давлат ва жамият тараққиётига эриша боришда миллатимизнинг дастуруламали вазифасини бажармоқда. У йўлчи юлдуз бўлиб, халқимизни буюк келажак сари бошлаб боради.

У. МИНГБОЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Олий судининг Раиси.

МИЛЛАТЛАРАРО ТОТУВЛИК — ТАРАҚҚИЁТ АСОСИ

Тошкентда мамлакатимиз Асосий Қонуни қабул қилинганининг беш йиллигига бағишланган "Ўзбекистон Республикаси Конституцияси жамиятдаги Миллатлараро ва динлараро тотувлик тўғрисида" семинар-кенгаш очилди. Республика байналмилал маданият маркази уюштирган бу семинарда миллий маданият марказларининг раислари ва фаоллари, Ўзбекистонда амал қилаётган барча динларнинг вакиллари, бир қанча давлат ва жамоат ташкилотларининг намояндалари, Республика вилоятлари ҳокимларининг ўринбосарлари, жамиятшунос олимлар иштирок этмоқда.

Семинарни Республика байналмилал маданият марказининг директори К. Расулов очди.

Инсон ҳуқуқлари бўйича миллий марказ директори А. Саидов семинарнинг асосий мавзуси юзасидан маъруза қилди. У ҳар қандай давлатнинг Конституцияси жамият олдида турган асосий мақсадлар ва вазифаларни акс эттиришини таъкидлади. Ўзбекистон мустақилликка эришгач, бу ерда демократик ҳуқуқий давлатни қуриш бошланди. Унда қайси миллатга мансублигидан қатъи назар, барча фуқаролар тенг ҳуқуқ ва эркинликларга эга бўлиб, ягона халқни ташкил этади. Беш йил муқаддам қабул қилинган Конституциямиз айни шунга асосланган. Президент Ислом Каримов "Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари" китобида таъкидлаганидек, мамлакатдаги миллатлараро муносабатлар ички сиёсий барқарорлик ва миллий хавфсизликнинг энг асосий шартларидан биридир. Мамлакатимизнинг халқаро ҳуқуқий меъёрларни ҳисобга олиб ишлаб чиқилган ва республикамиз учун улкан ижтимоий-сиёсий аҳамиятга эга бўлган Асосий Қонунида фуқаролар тинчлигини ва миллатлараро тотувликни, шунингдек, ҳар бир кишининг виждон эркинлиги ва ўзи хоҳлаган динга эътиқод қилиш эркинлигини таъминлаш жамиятимиз демократик ислоҳотлар йўлидан ривожланишининг ва келгусида ватанимиз гуллаб-яшнашининг гарови экани таъкидланган. Мамлакатда ҳозирнинг ўзидаёқ ана шундай шарт-шароитлар яратилди, бу ерда турли миллатларнинг вакиллари ягона катта дўстона оилада яшамоқда.

Семинар иштирокчилари таъкидлаганларидек, Конституцияда ёзиб қўйилган миллий давлат ғоясининг устуворлиги Ўзбекистон аҳолисининг кўп миллатли таркибига зид келмайди, аксинча, турли миллатлар маданияти ривожланишига кафолат бўлиб хизмат қилади ҳамда жамиятимизни янгилашнинг, уни демократиялашнинг қудратли омили бўлиб, республиканинг жаҳон ҳамжамиятига интеграцияси учун қулай шарт-шароит яратади.

Мамлакатимизда ҳозир 130 га яқин миллат ва элат вакиллари яшамоқда. 80 та миллий маданият маркази ишлаб турибди, улар Ўзбекистоннинг ҳар бир фуқаросига — русга ҳам, туркманга ҳам, украинга ҳам турли халқларнинг ўзига хос маданиятини ўрганиш, шунингдек, ўз миллий анъаналарини, урф-одатларини ривожлантириш имконини беради. Мамлакатда кенг кўламли ижтимоий-иқтисодий ўзгаришларни амалга ошириш ишида турли миллатларнинг саъй-ҳаракатларини бирлаштириш жамиятни янада демократиялашга, давлатнинг иқтисодий салоҳиятини юксалтиришга ёрдам беришини даврнинг ўзи исботлаб берди.

Ўзбекистон мустақиллигининг олти йили давомида мамлакатда миллатлараро ва динлараро мустаҳкам тотувлик вазиятини вужудга келтиришга доир ишларда катта тажриба тўпланганини семинарда айтиб ўтилди. Бу сайёрамиздаги можаролар тинмаётган, тинч аҳоли қурбон бўлаётган кўп минтақалар учун намуна сифатида хизмат қилиши мумкин. Шу сабабли, дейишди семинар иштирокчилари, даврнинг ўзи республикада фуқаролар тотувлиги вазиятини вужудга келтиришга доир фаолиятни пухта ўрганиш ва таҳлил этишни талаб қилмоқда, Асосий Қонунимиз ана шу тотувликнинг энг муҳим гаровидир.

Семинар ишида Президентнинг давлат маслаҳатчиси Р. Баҳодиров, Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги дин ишлари бўйича қўмита раиси Ш. Мирмаҳмудов иштирок этди.

Анна ИВАНОВА,
ЎзА мухбири.

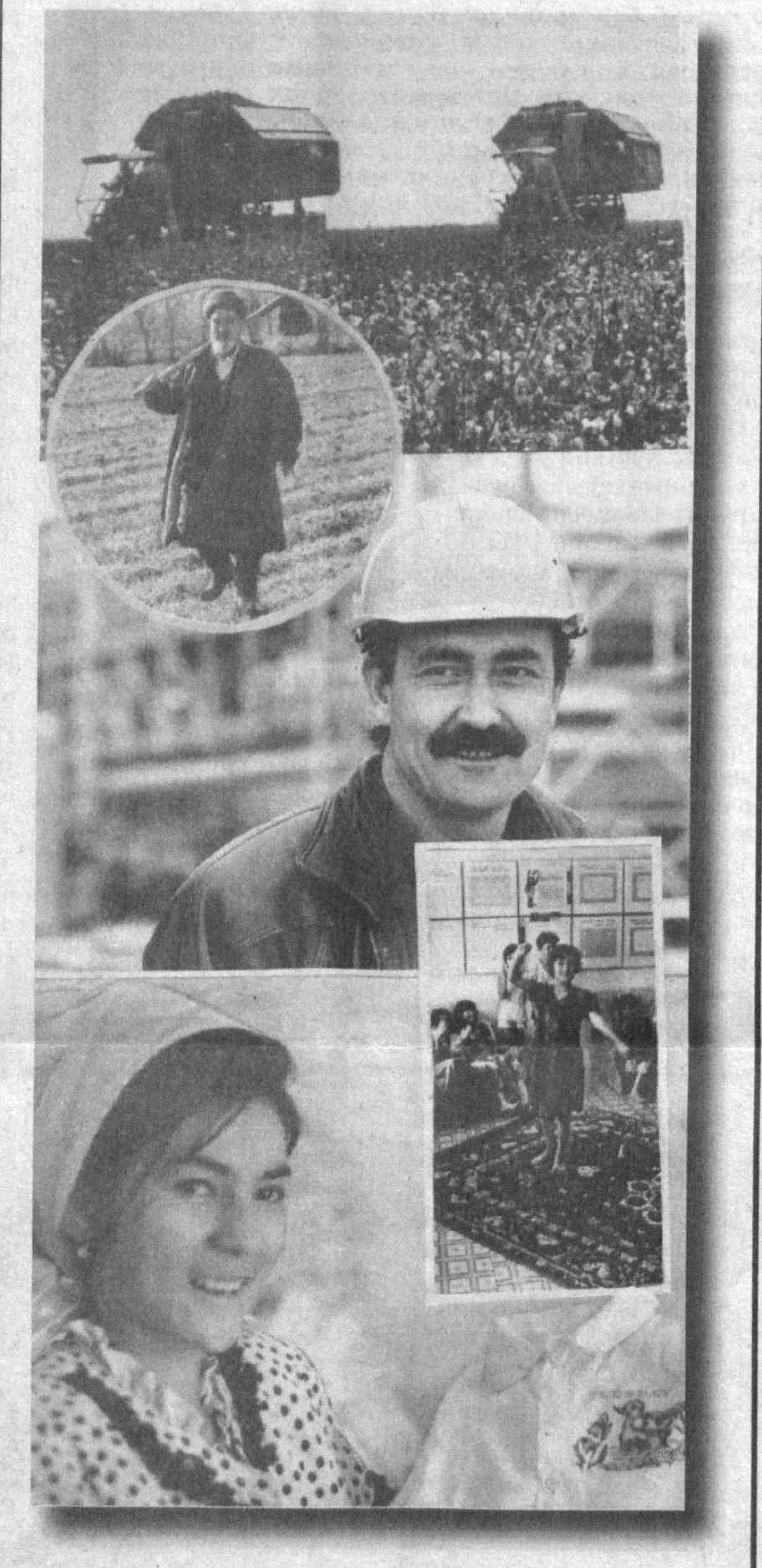

Ўзбекистон қувончлари мужассам бунда...

ҲОКИМИЯТНИНГ МУҲИМ БЎҒИНИ

Президентимиз «Ўзбекистоннинг ўз истиқлол ва тараққиёт йўли» номли китобида «Республика ҳокимияти билан маҳаллий ҳокимиятнинг ваколатлари ва вазифаларини аниқ белгилаб қўйиш лозим» деб ёзган эди. Ушбу асарда марказий ва маҳаллий ҳокимият органларини ташкил этишнинг асосий йўналишлари белгилаб берилган. Бу аслида энг муҳим масалалар сирасига киради. Чунки марказий ва маҳаллий давлат органлари тизими, ваколатларини аниқ белгиламасдан туриб, давлат ҳамда ҳокимият тузилмалари ўз вазифаларини тўла бажара олмас эди.

Шу боис Конституциямизда маҳаллий давлат органларини тўлақонли давлат тузилмаси даражасига кўтариш, жойларда маҳаллий масалаларни мустақил ҳал қилиш қобилиятига эга органлар сифатида ташкил этиш масаласига алоҳида эътибор берилди.

Ҳамдўстликдаги баъзи мамлакатларда маҳаллий давлат органлари тугатилиб, уларнинг ўрнига ўзини ўзи бошқариш органлари ташкил этилганлигидан кўпчилик яхши хабардор бўлса керак. Масалан Россия Конституциясида маҳаллий давлат органи деган тузилма умуман кўзда тутилмаган. Ўзбекистон эса фақат энг қуйи маъмурий бўлиниш — маҳаллалардагина фуқароларнинг ўзини ўзи бошқарув органларини сақлаб қолди. Шаҳар, туман ва вилоят миқёсида давлат ҳокимияти органлари жорий этилди. Бу бирдан-бир тўғри йўл эди. Чунки тажриба шуни кўрсатмоқдаки, агар жойларда маҳаллий давлат ҳокимияти қанчалик заиф бўлса, марказдаги давлат ҳокимияти ҳам ундан-да заиф бўлади.

Бизда Конституцияга мувофиқ ҳокимиятни амалга оширувчи тузилмаларнинг икки кўриниши ташкил қилинди: биринчиси маҳаллий давлат ҳокимияти органлари бўлса, иккинчиси фуқароларнинг ўзини ўзи бошқарув органларидир. Бундан ташқари, маҳаллий давлат органларининг мустақил, аниқ ваколатга эга бўлган иккинчи тури — вакиллик ва ижроия ҳокимияти органлари бўлиши ҳам мақсадга мувофиқ, деб топилди. Маълумки, ўзини ўзи бошқарув органи айрим мамлакатларда маҳаллий бошқарув сифатида эътироф этилмайди. Чунки маҳаллий бошқарув фуқароларнинг ўзини ўзи бошқаруви ҳақида аниқ тасаввур беролмайди. Шу боис бизда унга фуқароларнинг ўзини ўзи бошқаруви, дейилган аниқ ном берилди. Ва у маҳаллалар, қишлоқ ва шаҳарчалар, шаҳарча таркибидаги маҳаллаларда ташкил қилинадиган бўлди. Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқарув органларини Россия Федерациясидагидек турли маъмурий бўлакларда эмас, балки муайян макон ва ҳудудда ташкил қилиниши фуқаролар йиғини, деб аниқ белгиланиши уларни ташкилий жиҳатдан самарали бўлишини таъминлашнинг асосий омилларидан бири бўлди, деб аташ мумкин.

Маҳаллий вакиллик органлари фаолиятига ҳокимларнинг бошчилик қилиши давлат қурилиши тажрибасида янгиликдир.

Ўзбекистон, дарҳақиқат маҳаллий ижро ҳокимиятини ташкил этишда ўзига хос йўлдан борди. Бунинг ҳам ўзига хос сабаблари бор. Ўтиш даври анчайин мураккаб бўлганлиги учун ижро ҳокимиятини мустаҳкамлаш зарур эди.

Мамлакатимизда маҳаллий ижроия ҳокимияти органи тизимини белгилашда бирон-бир мамлакат тажрибасидан нусха кўчирилмади. Аксинча, ўзимизнинг ўзбек миллий давлатчилик анъаналаримизга мурожаат қилинди. Ва ана шунга мувофиқ маҳаллий ижро ҳокимиятига ҳоким лавозими татбиқ қилинди. Конституциямизда ҳокимларга фақатгина ижро ҳокимиятини бошқариш эмас, балки вакиллик ҳокимиятининг бошлиғи сифатидаги вазифа ҳам юклатилган. Лекин бу бошчилик ҳокимларнинг вакиллик органи иши, ваколати ва вазифаларига аралашиш ёки тазйиқ ўтказиш шаклида эмас, аксинча, вакиллик ҳокимияти органлари ишини ташкил қилишга қаратилган. Вакиллик (кенгашлар) ва ижро ҳокимияти гарчи мустақил бўлса-да, лекин бир-бирини назорат қилади. Ҳоким лавозимининг жойлардаги кенгашлар сессияларида тасдиқланиши, ҳокимларнинг сессияларда ҳисоб бериш тартибининг ўрнатилиши назоратнинг бир кўринишидир. Вакиллик ва ижроия ҳокимияти органларининг ўзаро муносабати бўйсуниш асосига эмас, ўзаро ҳамкорликка таяниши мазкур органларни мустақил, самарали иш олиб бориши ҳамда вазифаларини аниқ бажариш имкониятини туғдиради.

Маҳаллий вакиллик органлари — кенгашлар сайлов асосида ташкил қилинса, ҳокимлар ўз лавозимини тайинлаш ва тасдиқлаш жараёнлари орқали эгаллайди.

Ҳокимларнинг фаолияти устидан кенгаш назорати ўрнатилган, уларни тасдиқлашда кенгаш қатнашар экан, бу бевосита бўлмаса-да билвосита демократиянинг намоён бўлишидир. Демак, ҳокимларнинг тайинланишида демократик тартиблар бузилади, дейилишига ҳеч қандай асос йўқ. Қолаверса, ҳокимларни тайинлайдиган Президент халқ томонидан сайланган ҳамда ваколат олган.

Ҳоким лавозимининг таъсис этилиши фақат бир шахсга кенг ваколатлар беришни эмас, балки мансабдор шахснинг ўз ҳаракати учун масъулият ҳамда жавобгарликни кучайтиришни ҳам мақсад қилиб қўяди. Бу жавобгарлик анчайин масъулиятли бўлиб, Асосий Қонуннинг 103-моддасида Конституция даражасида мустаҳкамланган. Унга асосан ҳокимлар нафақат ўз ҳаракати учун, балки ўзи раҳбарлик қилаётган органларнинг қарорлари ва фаолияти учун ҳам жавобгардир. Мазкур масъулият айтиш мумкинки, ҳокимлик лавозимини ташкил этишнинг асосий ғоясини ташкил этади.

Ижро ҳокимияти бошлиғи — ҳокимнинг ўз ваколати доирасида қабул қилган қарорларини шу ҳудуддаги барча фуқаро, ташкилот, муассаса, ҳамда мансабдор шахслар томонидан бажарилишининг мажбурийлиги ҳам оддий қонунларда эмас, Конституция даражасида (104-модда) белгиланиши уларнинг обрўсини ошириш билан биргаликда фаолият доирасининг кучли ва самарали бўлишини таъминлайди.

Жойларда ҳокимиятнинг давлат органлари билан биргаликда фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ҳам амал қилади. Уларнинг фаолият ва тизими Конституциянинг 105-моддасида аниқ белгиланган.

Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари давлат органлари тизимидан ажратилган. Лекин улар давлат назоратида иш олиб боради. Ва энг қуйи бўғинда халқ ҳокимиятининг бир шакли сифатида намоён бўлади.

Маҳаллий давлат ҳокимияти ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқарув органларининг фаолияти Конституцияда таъкидланганидек (103, 105-моддалар) махсус қонунлар билан тартибга солинади.

Озод ҲУСАНОВ,
юридик фанлар доктори.

АЁЛ АЗИЗ

БАРЧИНЛАРИ БАХТИЁР БЎЛСА...

Мустақиллик йўлига қадам қўйганданоқ МДҲ мамлакатлари орасида дастлабкилардан бўлиб Ўзбекистон Президентининг «Хотин-қизларнинг жамият ва давлат қурилишидаги ролини ошириш тўғрисида»ги Фармони (1992 йил март ойи) ва БМТнинг 1974 йил қабул қилинган «Аёлларга нисбатан дискриминациянинг барча кўринишларини тугатиш тўғрисида»ги конвенциясига қўшилганлигимиз эълон қилинди. Мазкур ҳужжатларнинг амалга оширилиши йиллар давомида сақланиб келинаётган энг ўткир ва кун тартибида турган аёллар муаммоларини ҳал қилиш бўйича ҳаракат дастурини бошлаш имконини берди.

Хотин-қизларни камситиш ва иқтисодий эксплуатациядан, уларнинг соғлиғига зарар етказишга олиб келувчи ишлардан ҳимоя қилишга, сақланишга мўлжалланган қонуний ва ҳуқуқий асослар яратилди.

Ўзбекистон Республикаси Конституциясида меҳнат ҳуқуқи, меҳнатни муҳофаза қилиш, ижтимоий ва таълим соҳаларида аёллар ҳуқуқини давлат томонидан ҳимоялаш кўзда тутилган. 1996 йил апрелидан кучга кирган Меҳнат кодексига кўра хотин-қизлар ва оилавий мажбуриятларни бажариш билан машғул бўлган шахслар учун қўшимча кафолатлар ва имтиёзлар бор. Унга мувофиқ болалик аёллар меҳнатидан тунги сменада, иш вақтидан ташқари меҳнатда, дам олиш кунлари фойдаланиш чекланган, шунингдек, зарарли ишларда улар меҳнатидан фойдаланиш тақиқланган.

Аёллар меҳнатидан фойдаланиш тўғрисидаги қонунларга, уларнинг меҳнатини муҳофаза қилиш бўйича норма ва қоидаларга риоя қилиниши давлатимиз томонидан доимо назорат қилинади. Бунинг учун махсус ваколатлар берилган хизматлар ишлаб турибди.

Бозор иқтисоди шароитида аёлларни ижтимоий муҳофаза қилишнинг муҳим йўналишларидан бири уларни имкон борича иш билан таъминлашдир. Бу соҳада олиб борилаётган самарали ишлар натижаси ўлароқ, 1995-1996 йилларда ишга жойлаштирилган 400 мингдан зиёд фуқаронинг 40 фоиздан ортиқроғи хотин-қизлар бўлди. Ўзбекистон иқтисодидаги илғор таркибий ўзгаришлар, ижтимоий-иқтисодий инфраструктуранинг, айниқса, қишлоқ жойларда ва кичик шаҳарларда тезкор ривожланиш туфайли ана шундай имкониятлар амалга ошди.

Шу ўринда айтиб ўтиш керакки, бизда хотин-қизларнинг расмий ишсизлиги даражаси ниҳоятда паст — бир фоизга ҳам етмайди. Бунинг замирида йўлбошчимиз ташаббуси билан олиб борилаётган кучли ижтимоий сиёсатнинг инсон манфаатларига бевосита йўналтирилганлиги, маънавий турмушимизда умуминсоний қадриятларни ва демократик эркинликларни қарор топтириш каби жиддий амалий тадбирлар устувор.

1997 йил январидан бошлаб фуқароларнинг ўз-ўзини бошқариш органлари — маҳаллалар орқали эҳтиёжманд оилаларга болалар нафақаси тўлаш йўли билан давлат ёрдами кўрсатиш тизими жорий қилинди. Фақат шу йилнинг ўзида уларга 21 миллиард сўмдан ортиқроқ пул тўланади. Республика миллий бюджетининг 40 фоизга яқини ҳозирги кунда ижтимоий ҳимоя ва ижтимоий-маданий тадбирларга сарфланмоқда. Бу нафақат МДҲ, балки кўп хорижий давлатлардагидан ҳам юқори кўрсаткичдир.

Хотин-қизлар ишчи кучининг катта қисми қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида банд. Шунинг учун қишлоқ жойларда асосан қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлаш ва хизмат кўрсатиш соҳалари билан боғлиқ бўлган корхоналарни яратиш орқали улар меҳнатидан оқилона фойдаланишни таъминлаш Ўзбекистонда бандлик муаммоларини ҳал қилишнинг устувор йўналишларидан ҳисобланади. Бу масалада аёллар ишчи кучига бўлган талабни ҳисобга олган ҳолда амалга ошириш лозим. Ушбу Дастурга мувофиқ ҳар йили республикада яратилган 200 мингдан ортиқ янги иш жойининг учдан икки қисми қишлоқ жойларига тўғри келди.

Хотин-қизларнинг катта қисми ноишлабчиқариш тармоқларида банд. Шу муносабат билан бир қатор масалаларга эътибор қаратиш даркор. Гап шундаки, соғлом авлодни тарбиялаб етиштириш учун қатор тармоқларда (маориф, соғлиқни сақлаш каби) аёллар билан бир қаторда эркаклар салмоғини ҳам ошириш масаласи турибди. Яна бир муаммо ноишлабчиқаришда банд аёллар меҳнатини ташкил қилиш ва уларни моддий рағбатлантириш билан боғлиқ. Учинчи масала аёллар меҳнатини нормаллаштиришдан иборат. Бунинг учун сифат жиҳатдан такомиллаштирилган иш жойлари яратишни кўпайтириш, уй бекаси ва болалар тарбиячиси ҳисобланувчи оналар — аёллар учун зарур ҳаётий шароитларни яратиш, ижтимоий меҳнат ва оилавий мажбуриятлар уйғунлигини таъминлаш тақозо этилади.

Долзарб муаммолардан яна бири аёллар ишчи кучи рақобатбардошлигини оширишдир. Зеро, олий ва ўрта махсус малакали мутахассисларнинг ярмидан зиёди улар ҳиссасига тўғри келади. Ҳозирги шароитда ишлаб чиқаришнинг техник жиҳатдан мукаммаллашуви ҳамда янги тармоқларнинг юзага келганини ҳисобга олиб, хотин-қизларга касбий таълим бериш ва уларни қайта ўқитишни ташкил этишга эҳтиёж кучаймоқда.

Айни вақтда Кадрлар тайёрлаш Миллий дастурини амалга оширишда хотин-қиз кадрларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш, болаларга қараш ва декрет таътилидан сўнг аёлларнинг касбий билимларини тезкор тиклаш масалаларини кўзда тутиш лозим.

Хуллас, янги Меҳнат кодексида жамоа шартномалари ва келишувлари ёрдамида хотин-қизлар бандлигига катта кафолатлар белгиланган. Бу муаммони ҳал қилишнинг муҳим йўналишларидан бири касаба уюшмалари ва иш берувчилар ўртасида аёлларни барвақт ишдан бўшатишлардан ҳимоя қилиш тўғрисидаги махсус шартномалар тузиш ҳисобланади. Бундай тажриба дунёнинг кўплаб мамлакатларида қўлланилади.

Мухтасар сўз шулки, АЁЛ ҳақида ғамхўрлик қилган жамият ҳеч қачон ютқазмайди, балки ривожланиш ва юксалиш томон одимлайверади. Бунга мустақилликдан бошланган олти йилимиз гувоҳ.

Раъно УБАЙДУЛЛАЕВА,
ЎзФА мухбир-аъзоси, иқтисод фанлари доктори, профессор.

Buztel GSM Buztel GSM Buztel GSM Buztel GSM Buztel GSM

"Бузтел GSM" — 1997 йилда Ўзбекистонда GSM прогрессив стандарти негизидаги уяли алоқа хизмати кўрсатишга мўлжалланган ўз лойиҳасининг биринчи босқичини муваффақиятли амалга оширган уяли радиотелефон алоқа корхонаси

ЎЗБЕКИСТОН ҲУКУМАТИ ВА ХАЛҚИНИ

РЕСПУБЛИКА КОНСТИТУЦИЯСИНИНГ БЕШ ЙИЛЛИГИ

БИЛАН ТАБРИКЛАШДАН БАХТИЁРДИР.

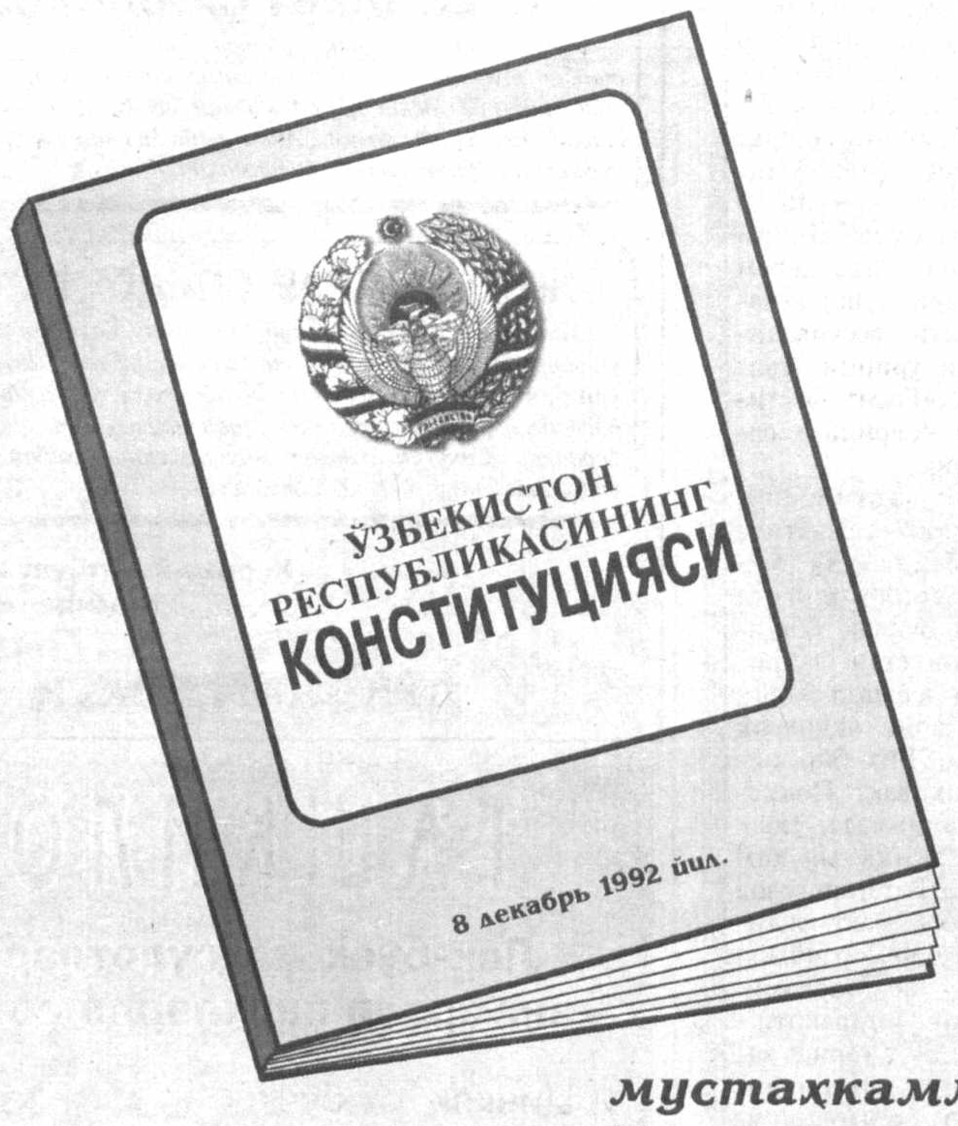

Ўтган ана шу вақт мобайнида Конституция белгилаб берган ҳуқуқий тамойиллар асосида мамлакатда кенг кўламли ижтимоий-иқтисодий, сиёсий ўзгаришларга эришилди. Аҳолининг турмуш даражасини яхшилаш, тинчлик ва барқарорликни таъминлаш, демократик қонунчиликни мустаҳкамлашга қаратилган туб ислоҳотлар амалга оширилмоқда. Бунинг натижасида биз янги технологик телекоммуникацияларни тадбиқ этиш соҳасида муваффақиятли фаолият юритиш имконига эга бўлмоқдамиз.

Ўзбекистон тараққиётини юксалтириш, унинг буюк келажагини яратиш йўлида барча ўзбекистонликларга чин дилдан омад тилаймиз. Хонадонингиздан бахт ва тотувлик аримасин!

Buztel GSM

Buztel GSM Buztel GSM Buztel GSM Buztel GSM

"Камалак-ТВ-Пейджинг"

"КАМАЛАК-ТВ-ПЕЙДЖИНГ"
ўзбек-америка қўшма корхонаси жамоаси

Ўзбекистон халқини катта байрам —

РЕСПУБЛИКА КОНСТИТУЦИЯСИ КУНИ

билан қизғин табриклайди

ҳамда барча юртдошларимизга энг яхши истакларини изҳор этади, уларга мустаҳкам соғлиқ, кўпдан-кўп қувонч, шахсий бахт-саодат ва меҳнатда янгидан-янги муваффақиятлар тилайди!

Конституция қабул қилинганидан бери ўтган беш йил давомида жамиятимиз Асосий қонун белгилаб берган ҳуқуқий тамойиллар билан яшамоқда ва нафас олмоқда. Бу эса эркинлик ҳамда мустақиллик шароитида Ўзбекистоннинг буюк келажагини яратиш, ижтимоий-иқтисодий соҳадаги ислоҳотларни муваффақиятли амалга ошириш, мамлакат қудратини мустаҳкамлаш, тинчлик ва барқарорлик, демократик ҳамда қонунчиликка асосланган одил фуқаролик жамиятини барпо этишда янги уфқлар очиши шубҳасиздир!

"Камалак-ТВ-Пейджинг" қўшма корхонаси.

UZMACOM

ЎЗМАКОМ ҚЎШМА КОРХОНАСИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ БАРЧА ФУҚАРОЛАРИНИ КОНСТИТУЦИЯ КУНИ БИЛАН ҚИЗҒИН ҚУТЛАЙДИ ВА АНА ШУ УЛУҒ БАЙРАМ ШАРАФИГА ХИЗМАТЛАРИНИНГ ЯНГИ ТУРИНИ ТАКЛИФ ЭТАДИ:

МИЖОЗЛАРИМИЗ ҲАЁТИНИ БЕПУЛ СУҒУРТА ҚИЛИШ

1997 йил 1 декабридан 31 декабригача бизнинг тармоғимизга уланиш билан сиз БЕПУЛ суғурта полисига эга бўласиз

GSM андозасидаги уяли алоқа соҳасининг етакчи компанияси бўлмиш „ЎЗМАКОМ" қўшма корхонаси – маҳаллий сўзлашувлар учун белгиланган 50% фоизли чегирмалар муддатини узайтиради: чиқувчи қўнғироқлар учун – $ 0,15 ва кирувчи қўнғироқлар учун – $ 0,08.

ЎЗМАКОМ: БИЗ ҲАМИША МИЖОЗЛАР ҲАҚИДА ҒАМХЎРЛИК ҚИЛАМИЗ.

Сизларни қуйидаги манзилда кутамиз: Тошкент шаҳри, Халқлар дўстлиги шоҳкўчаси, 8-уй.
Тел.: (3712) 451255, 452350, 8(2)1000015, 8(2)1000016, 8(2)1000162.

ХАБАР © 224 м

ДУНЁГА ЭЛТАР ЙЎЛЛАР

Исломобод шаҳридаги «Лўк-Вирса» номли халқ амалий санъати ва анъаналари музейи ўзининг кўп йиллик тарихига эга бўлган муқаддас қадамжолардан ҳисобланади. Сиз у ерда бўлсангиз абадият нима эканлигини теранроқ англайсиз. Сержило устунларда тикланган, рангбаранг ранглар билан зийнатланган ушбу мозийгоҳни ҳар куни дунёнинг турли чеккаларидан келган минглаб одамлар зиёрат қилишади. Яқинда мазкур музей ўзбек халқ ҳунармандчилиги санъати намуналари билан бойиди. Гап шундаки, Покистон Маданият вазирлиги билан республикамиз Маданият ишлари вазирлиги «Лўк-Вирса» музейида Ўзбекистон галереясини ташкил этиш юзасидан ўзаро келишиб олган эди. Шунга кўра, ўзбекистонлик бир гуруҳ мусаввирлар, наққошлар ва ганчкорлар Покистонда бўлишиб, мазкур бўлимга безак беришди. Биз ушбу галереяни яратишда ўз ҳиссасини қўшган Шарқ миниатюраси усталари, Камолиддин Беҳзод номидаги Давлат мукофоти совриндорлари Тойир Болтабоев ва Хуршид Назировлар ҳузурида бўлиб, ана шу ҳақда суҳбатлашдик.

САНЪАТ-МИЛЛАТНИ ТАНИТАДИ

— Галлереяга қай йўсинда безак берилди?

Тойир Болтабоев: — Музейда Ўзбекистон галереяси учун анча катта майдон ажратилган эди. Шуниси ҳам аҳамиятлики жаҳонда биринчи бўлиб бизнинг республикамиз у ерда ана шундай бўлим очди. Чунки ўзбек халқининг бой амалий санъатини покистонликлар ҳам жуда яхши билишади ва унга чуқур ҳурмат билан муносабатда бўлишади. Галереяни безаш чоғида республика «Усто» бирлашмаси ва рассомчилик санъати билим юрти усталари биргаликда меҳнат қилишди. Ганчкорларимиз галереяда учта йирик ганчли намоён (панно) ишлашди. Маҳмуджон Қосимов, Равшан Ниёзов, Маҳмуджон Абдураҳмонов сингари уста ганчкорларимиз намоёнларни тайёрлаш чоғида бу борада тўпланган бой тажрибалардан унумли фойдаланишиб, замонавий миллий безак ишларини амалга оширишди. Музаффар Болтабоев бошчилигидаги уста наққошлар эса 200 квадрат метр ҳажмдаги майдонга нақшлар чизишди. Биз эса галерея деворларида тўртта йирик-йирик миниатюра акс эттирдик.

— Уларда нималар тасвирланган?

Хуршид Назиров: — Табиийки, галереяни томоша қиладиган одамлар бу ерда бизнинг маданиятимиз тўғрисида тўлиқ тасаввур ҳосил қилишни хоҳлайди. Биз ҳам масаланинг ана шу жиҳатига эътибор бердик. Галереяда ишланган нақш, ганч ва миниатюраларда халқимизнинг бу борадаги қадимий меросидан тортиб, бугунги замонавий санъатимизни ҳам уйғун тарзда тасвирлашга ҳаракат қилдик.

Тойир Болтабоев: — Галереяда ишланган миниатюралар хусусида ҳам шундай дейиш мумкин. Очиғи унинг лойиҳасини яратаётганимизда бу қадар гўзал чиқишини тасаввур этмагандик. Чунки миниатюра санъати жуда оғир жанр. У икки қутб орасида яралади — сийрат ва сурат. Сийратга етиш эса анча мушкул иш.

Хуршид Назиров: — Биз тўртта улкан картинанинг ҳар бирини мазмун-моҳиятига қараб, алоҳида номладик. «Аҳли ҳикмат» деб аталган биринчи тасвирда юртимизда туғилиб, вояга етган буюк аллома ва давлат арбоби Заҳириддин Муҳаммад Бобур ҳамда бошқа тарихий сиймоларимиз тасвирланган. Улар гўё ажиб мажлис қуриб, оламшумул масалалар хусусида фикрлашаётгандек таассурот уйғотади кишида. «Аҳли санъат» деб номланган иккинчи тасвирда элимиз санъатининг довруғини дунёга машҳур қилган мусиқачилар, ҳофизлар, рақкосалар, мусаввирлар акс эттирилган бўлса, «Устоз ва шогирд» сарлавҳали учинчи суратда илм аҳллари, муаллим ҳамда толиблар сиймолари дарж этилган. Ва ниҳоят, тўртинчи — «Аҳли ҳунар» дея номланган картинада эса бой ва қадимий амалий ҳунармандчилик санъатимизни бор бўй-басти билан акс эттиришга ҳаракат қилдик. Умуман айтганда, ушбу композициялар халқимиз илм-фани, маданияти, маърифат ва ҳунармандчилиги тўғрисида музейга келувчилар учун етарли даражада тасаввур беради, деб ўйлайман.

— Галерея кўпчиликда катта қизиқиш уйғотган бўлса кераг-а?

Тойир Болтабоев: — Биз безак ишларини тугаллашимиз арафасида Покистон Ислом Республикаси ташкил топган куннинг 50 йиллиги байрам қилинди. Унга кўплаб хорижий давлат арбоблари таклиф қилинган экан, уларнинг рафиқалари Покистон халқи амалий санъати билан танишиш ниятида «Лўк-Вирса» музейига келишди. Ўзбек наққошлик ва ганчкорлик санъати хонимларни беҳисоя тўлқинлантирди. Бу вақтда биз галереяга ишланган миниатюраларнинг энг сўнгги юмушларини адо этаётган эдик. Меҳмонлар бизнинг ижодий ишимизни кўздан кечиришаркан, ҳайратларини яшира олишмади. Улар Ўзбекистонда қадимий миниатюра санъатининг бугунги кунда бу қадар юксак даражада ривожланганлигига тан беришди. Бундан ташқари, галереяни безаш чоғида ҳар куни одамлар бизнинг иш жараёнимизни қизиқиб томоша қилишарди. Ҳали-ҳали ёдимда. Ўшанда индонезиялик сайёҳ «Аҳли ҳикмат» деб аталган асаримизда тасвирланган Мирзо Бобурни кўриб, «бобонгиз Бобур мангу, ҳамиша сиз билан. У ўзининг иккинчи умрини яшаяпти. Унинг асарлари, айниқса «Бобурномаси», қолаверса, у орзу қилган озод юрт — бугунги авлодлари ҳуррияти. Буларнинг ҳаммаси унинг иккинчи умри» дея эътироф этди.

— Сизлар музейда ишлаш билан бирга, Исломободда бўлиб ўтган Ислом мамлакатлари ҳунармандлари фестивалида ҳам иштирок этибсизлар?..

Хуршид Назиров: — Тўғри. «Лўк-Вирса» музейидаги Ўзбекистон галереясида юмушлар ниҳоясига етгач, юртга қайтиш тараддудини кўраётганимизда, покистонлик биродарларимиз бизга яқинда бўлиб ўтадиган ана шу фестивалда ҳам ўз ишларимизни намойиш этишимизни илтимос қилиб қолишди. Рози бўлдик. Ҳар уч йилда бир бор ўтказилиб туриладиган ушбу халқаро анжуманда бу гал элликка яқин давлатларнинг уста-ҳунармандлари иштирок этишди. Жуда катта майдонда ташкил қилинган кўргазмаларни ҳар куни ўн минглаб одамлар келиб томоша қилишди. Мақтаниш деб тушунмангу, ўн кун давом этган фестиваль кунларида хорижий меҳмонлар орасида мухлислар билан энг гавжум жой — бизнинг павильон бўлди. Бошқалар бемалол чой ичиб ўтиришибди, бизни эса томошабинлар ўраб олишиб, ҳар бир хатти-ҳаракатимизни қизиқиш билан кузатишди, ўзбек ҳунармандчилик санъати тўғрисида тинимсиз саволлар бердилар. Бундан кўнглимиз ғурур-ифтихорга тўлди. Ҳа, ўзбек халқ амалий санъати хорижда жудаям машҳур, унга бўлган қизиқиш эса беҳисоя кучли экан.

Тойир Болтабоев: — Фестиваль ниҳоясида бизни тўлқинлантирган яна бир муҳим воқеа рўй берди. Анжуман ҳакамлар ҳайъати чет мамлакатларидан келган барча уста-ҳунармандларнинг ишларини кузатиб, ўрганиб чиқиб, ўзбек ҳунармандлар санъатига жуда юқори баҳо беришди. Биз ислом мамлакатлари ҳунармандлари санъати фестивалида биринчи ўринни эгаллаб, унинг «Грант фестиваль» бош совринига сазовор бўлдик.

Бундай эътирофни ўзбек амалий санъатига дунё миқёсида яна бир бор тан берилганлигига йўйдик ва бундан бошимиз осмонга етди. Тўғриси, четдан қараган киши кўп нарсаларни яққолроқ илғар экан. Биз бир ойдан зиёдроқ вақт Покистонда бўлганимизда, ўзбек санъати ҳақиқатан ҳам улуғлигига, Ватанни озод кўрмоқ буюк бахт эканлигига яна бир бор иймон келтирдик. Сезаяпсизми, бугун замон ўзгараяпти.- Не бахтки, бу ўзгариш халқимизнинг ўзлигини англаш сари бормоқдаки, ана шундай улуғ имкониятт эшикларини очган истиқлолга такрор-такрор шукроналар айтгинг келади. Аслида ўзга юртда мамлакатимиз галереясининг яратилиши ҳам мустақиллигимиз шарофати бўлди. Қолаверса, Ўзбекистон галереяси ўз гўзаллиги билан юрт мустақиллигининг тарих саҳифаларида қолдирган дастхатига ўхшайди.

Фурқат САНАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ДУНЁ ДАРАКЛАРИ

БМТГА МУРОЖААТ ҚИЛДИ

Фаластин Озодлик ташкилоти раҳбари Ёсир Арофат БМТга мурожаат қилиб, Фаластин мухториятига халқаро ҳамжамиятнинг тенг ҳуқуқли аъзоси мақомини беришга чақирди.

Ушбу баёнот 1947 йилда БМТнинг махсус резолюцияси қабул қилинган сана муносабати билан берилди.

ПРЕЗИДЕНТ САЙЛАНАДИ

Гондурасда умумхалқ сайлови бўлиб ўтди. Ушбу улкан тадбир туфайли сайловчилар мамлакат президенти, уч нафар вице-президент ҳамда миллий ассамблеяга депутатлар сайлаб олишлари лозим. Айни пайтда натижалар қандай бўлганлиги ҳисоб-китоб қилинмоқда.

ХИТОЙЛИКЛАР СПИДГА ҚАРШИ

Хитойда СПИДга қарши курашга бағишланган йирик тадбир ўтказилди. Тиббиёт ходимлари ва олимлар Гонгконгдан Пекингача юриш қилиб, халқ ўртасида XX аср балосига қарши кураш юзасидан ташвиқот ишлари олиб бордилар. Синьхуа ахборот маҳкамасининг хабар беришича, ушбу тадбир муваффақиятли ўтган.

Хорижий матбуот хабарлари асосида тайёрланди.

ДУНЁ ДАРАКЛАРИ

ТАШКИЛОТ

Лак-бўёқ маҳсулотларини энг арзон нархларда сотади.

1. Цинкли оқ бўёқ	1 кг. 130 сўм.
2. Ёғли кўк бўёқ	1 кг 125 сўм.
3. Ёғли пол бўёғи	1 кг 120 сўм.
4. Шифт учун қизил-жигарранг бўёқ	1 кг 120 сўм.
5. Оқ эмаль	1 кг 200 сўм.
6. Пол эмали	1 кг 190 сўм.
7. Кўк эмаль	1 кг 190 сўм.
8. Олифа	1 кг 110 сўм.

Улгуржи харидорлар учун нархлар 5% арзонлаштирилган.

Тел./факс (8-3712) 79-85-13, 79-82-12

TEXACO

ЎЗБЕКИСТОНДА ЯНГИ ЮЛДУЗ

ЖАҲОН ДАРАЖАСИДАГИ АВТОМОБИЛЬ МОЙЛАРИ

ХАЛҚ СЎЗИ
НАРОДНОЕ СЛОВО

Бош муҳаррир
Аббосхон УСМОНОВ

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

БЎЛИМЛАР:
Парламент 133-57-34;
Ҳуқуқ ва қонунчилик 136-07-94;
Иқтисодиёт 136-36-65;
Маънавият 136-35-60, 132-10-65;
Хатлар 136-29-89, 133-07-48;
Фан, туризм, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик 132-12-08;
Халқаро ҳаёт 132-11-15;
Котибият 133-10-28;
Эълонлар 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001
Буюртма Г — 0823, 34.723 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2
Газета IBM компьютерида терилди ва операторлар Рустам АЗИМОВ ва Иван РЕШАНОВ томонидан саҳифаланди.

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Навбатчи муҳаррир — Қ. Эшматов.
Навбатчи — Н. Мусомов.
Мусаҳҳиҳ — Ф. Усмонов.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.
Босишга топшириш вақти—21.00 Босишга топширилди — 21.25 1 2 3 4 5 6